

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาเชิงวิเคราะห์วรรณกรรมล้านนา เรื่องแสงเมืองหลงถ้ำ
ชื่อนักศึกษา	นางสาวสุกัญญา เป็นสุข
สาขาวิชา	จารึกภาษาไทย
ภาควิชา	ภาษาตะวันออก
ปีการศึกษา	2534

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์วรรณกรรมล้านนาไทยเรื่องแสงเมืองหลงถ้ำ ซึ่งปรากฏในต้นฉบับใบลาน จารด้วยอักษรธรรมล้านนา ฉบับวัดคู่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีผู้จารคือสิมูร จำนวน 5 ผูก รวม 219 หน้าลาน ประกอบด้วยเรื่องแสงเมืองหลงถ้ำ ฉบับวัดควรรคำม้า อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จารด้วยอักษรธรรมล้านนา มีผู้จารเป็นภิกษุชื่อนมอริยขุวาภิกษุ จำนวน 5 ผูก รวม 164 หน้าลาน

สาระในวิทยานิพนธ์แบ่งออกเป็น 5 บท คือ บทนำ กล่าวถึงความสำคัญของเรื่องที่วิจัย บทที่ 2 ว่าด้วยลักษณะตัวอักษร และอักษรวิธีที่ปรากฏในฉบับที่ศึกษา บทที่ 3 ว่าด้วยการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาในเชิงวรรณศิลป์ บทที่ 4 ว่าด้วยการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมล้านนาไทย เรื่องแสงเมืองหลงถ้ำในเชิงสังคม และบทที่ 5 เป็นบทสรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยทำให้ทราบว่าวรรณกรรมล้านนาไทย เรื่องแสงเมืองหลงถ้ำ บันทึกด้วยอักษรธรรมล้านนา ซึ่งมีรูปแบบอักษรและอักษรวิธีเฉพาะของล้านนาไทย การประพันธ์เป็นร้อยแก้วปนร้อยแทรกคาถาบาลี ซึ่งเข้าใจว่าพระภิกษุชาวล้านนาไทยเรียงเรียงขึ้น เป็นวรรณกรรมชาดกนอกนิบาตไม่ปรากฏในปัญญาสาขาค เนื่องจากมุ่งสั่งสอนในเรื่องกฎแห่งกรรม และแสดงหลักธรรมคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ว่า “การพลัดพรากจากสิ่งที่รักเป็นทุกข์” กวีสามารถใช้คำได้เหมาะสมประณีตในระดับคำและระดับความ ทำให้วรรณกรรมเรื่องนี้มีคุณค่าในด้านวรรณศิลป์

คุณค่าในเชิงสังคมได้สะท้อนให้เห็นค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี ดนตรีการเล่น และความเชื่อของชาวล้านนาไทยหลายประการ

นับได้ว่าวรรณกรรมล้านนาไทยเรื่องแสงเมืองหลงถ้ำ เป็นวรรณกรรมที่มีคุณค่าสูงในเชิงวรรณศิลป์และเชิงสังคม ทำให้เห็นคุณค่าของวรรณกรรมชาดกของชาวล้านนาไทยที่น่าจะอนุรักษ์และเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักในวงวรรณกรรมสืบไป

สุกัญญา เป็นสุข. 2534. “การศึกษาเชิงวิเคราะห์วรรณกรรมล้านนาไทยเรื่องแสงเมืองหลงถ้ำ = An Analytical

Study of a Lanna Thai Literary Work, The Sang Muang Long Tham.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร